

مكة و مكة

۱۸ نجی سنه

سنه ۱۳۱۶

جزء، عدد : ۸۰

شناسیله بر ملاقاتم

۱۲۸۷ سنه هجریه سنه مصادف تشرین ثانی آینه بر گون ایدی . معاونت
تحریریه سنه بولندیغ «ترقی» غزته خانه سنه «تصویر افکار» موزعی اولان یوسف آغا
گلهرک نهانجه - افندی سزی ایستیور : یا بوگون اقشام اوزری، یا خود یارین
صبح مطبعه یه گلکز - دیدی .

تصویر افکار منسوبینی آرمسنده (شناسی) نامی قاله آلنه مزدی . آکا کوچک
بیوک همیز افندی دیر ایدک . وهرکیم علی الاطلاق «افندی» دیه جک اولورسه
مرام شناسی اولدیغنی بیلوردک .

یوسف آغانک گتوردیگی خبردن فوق الغایه متیج اولدم . افندی بنی تخطر
ایتسون ! واقعا کمال ایله مبدء معارفم اولان ۱۲۸۱ ده بالطبع شناسی بی ده طامیش
ایدم . لیکن افندی پارسه کتمش . آرمدن آلتی سنه کچمش ایدی .

بن یوسف آغاندن بواصری تلقی ایلدیگم زمان عادتاً برنشوة غرور ایله متحس
اولدم . افندی بنی تخطر ایتسون ! تخطرله برابر آراسون . نزدینه دعوت ایتسون .
آلتی سنه اول آنک شاگرد معرفتی ، بنم خواجه عرفانم اولان کمالک دلاتیله
بزم فضیلتنه داخل اولدیغم گون خجانه مندن نطقم طوتلش ایدی . یانسه گیره جگم
ذاتک ملاحظه مهابتیله سرتاپا منزل ایدم . آندن صکره نه وقت فرصتیاب ملاقات

اؤلدمسسه، واقعا ايلك دفعه كي گي اعضاي بدنم دكل ايسهده مغنوياتم تتره يوردى .
 حال بوكه او، نزاھت مجبوله سى مقتضاسى اؤله رق احباسنه پك ملتقت . پك خلوق
 گورينوردى .

بوديديكم تاريخده افندى پارسدن عودت ايدىلى درت آي قدر اؤلمشدى . بن
 ايسه مظهر دعوت اؤلديغم گونه قدر كندوسنى گورمگى بلكه يوز دفعه تصميم ايتمش
 اؤلديغم حالده جسارت ايدوبده تصميماتى فعله كتوره مامشدم . او تاريخده
 شوراي دولته ملازم ايدم . هرگون وقت ظهرده غزته خانه دن ش . ورايه عزيمت
 واقشام اوزرى شورادن غزته خانه يه عودت ايدر كن تصوير افكار مطبعه سنك
 اوگندن كچيور وهر كچشده حرمت و وحشيت و تحسرو محروميت گي حسيات متضاده
 ايله مشحون اؤلان قلمك حالى خجانشدن آگلايور ايدم . بو قدر اشتياق ايله برابر
 بو وحشيت و محروميت سبب نه ايدى ؟ آنى بوراده تعريفه مقتدر اوله م . شو قدر
 ديه بيلورم كه شناسى ، معظميت و محترميته بر صفت مجسمه سى ايدى . كندوسيله
 برنجى دفعه ملاقات ايدن بر آدمه بر حس حرمت القا ايلر و بو حس تكرر ملاقات
 ايله تزايد و دوام ايدردى . كندوسى معظم دكل ، خلقه و خلقاً معظم ايدى .
 متكبر دكل فطرة و تربيه كابر ايدى .

نه قدر لاابالى مشرب اؤلورسه اؤلسون بر آدم آنك نزدنده هتك پرده حرمت
 جر آتياب اؤله من ايدى . بز ، هر سكللى عارف حكمت بك افندى گي فضائل ذاتيه سنى
 معارف مكتسبه سيله تزئين ايتمش و مشرب لاابالىسى زمانينك صغار و كبارنى بيله
 سرفرويه مجبور ايلمس بر ذاتى ، او مجلس ابدده محافظه مكانت و ايفاي حرمتله مقيد
 گورمش ايدك . حال بوكه شناسى لااباليانه سوز سويليان ذواتدن خوشلانور ايدى .
 باخصوص عارف حكمت بك افندى حقنده متحتم الايفا بر حس حرمت بسلا ايدى .
 تصوير افكار مطبعه سى او تاريخده باب عالينك صدارت قپوسى قارشوسنده كي
 كوشه يي تشكيل ايدن بنا ايدى . بن اؤگون اوگله وقتى شورايه كيدر كن هروقتكى
 گذرگاهمى تركه مجبور اولدم . «نعلى مسجد» ملاصق اؤلان بيوك قپودن گيردم .
 چونكه مطبعه يه اوغرامغه وقتم مساعد دكلدى . مطبعه يه اوغرامدن كچمك ايسه

اۆلئان دعوتیه عدم اجابت طورینه محمول اۆله بیلوردی . زیرا مطبعه خلقی بنی طانوردی ؛ بنی طانیدقلری گبی بنم چاغریلدیغمی بیللری ده محتمل ایدی . او حالده کچوبده گیرمدیکمی افندییه خبر ویررلر ایسه ایشته اصل دقت اۆلنه جق جهت بوراسی ایدی ؛ چونکه شناسی بر جوق احوالده - خواص سیرتنه ترجمه حالی صره - سنده مطلع اۆلدیغمز - ژان ژاق روصو ایله یکطور ویکمزاج ایدی . ادنا برشیدن آنور ؛ الگ کوچک برشیدن وسوسه یه اوغرار ؛ صکره بؤوسوسه بر طاقم او هام تولید ایدر ؛ حاصلی سکا مدت عمر کده حکمتنی ادرا کدن عاجز قاله جغاک بر سبب موهوم ایله گوجنور . - صورده مزساک که تصحیح ذهاب ویا استغفای قصور ایده بیله ساک ! شمدی بو قدر فضل و عرفان ایله مجبول بر صاحب ذکادن بویله بر طور غریب مأمول اۆلنور می ؟ اۆلنمز و اۆلنماق لازم گلور اما ، نه چاره که شناسی افندی . هله او اخر عمرینه یقین عصبی بر خسته لک سیئه سی اۆله رق بویله بر تیزلگه مبتلا اۆلمشدی .

بن اۆگون شوراده نه یاپدیغمی بیله مم . شو قدر که هر بش دقیقه ده بر ساعتیه باقهرق مجلسک طاعلمسی زماننی ایپله چکمکده ایدم . ساعت اونده قپودن چیققدق . طمرق دائره سنی کچوبده تصویر افکار مطبعه سنه خطوه بخطوه تقرب ایتدکجه خلیانم آرتقمده ایدی . نهایت مطبعه قپوسندن ایچرویه گیردک . یوسف آغا اوراده بزه منتظر . بو آدمده - چهره سندن دوشن بیگ پارچه اولور - مثلنک مثال شخصی . بنی گورنجه اوکمه دوشدی . طبع ما کنه سنک آرقه جهتیه مصادف بر قپودن گروب صوله دونه رک طولامباجلی بر نردباندن یوقارویه چیققدق . اوکمزه گلان قپونک یاننده توقف ایتمک لگمی بکا ایله اشارتدن صکره ، کندوسی قپودن ایچرویه گیردی . بش اون ثانیه مرورنده ده اجازت دخول ایله مبشر اولدق .

گیردیگم محل سکز متره طولنده ، بش متره عرضنده طولانی و قپونک قارشوسنده ایکی پنجره یی حاوی براوطه ایدی . افندی ایسه - اوطه یه دخول اعتباریله - صول جهتده کی گوشه یه ایکی اینجه شلته سردیره رک بریتاق یاپدیرمش . آرقه سنه ویشنه

چورکی بر قاشه قاپلانمش کهنه بر سمور کورک گیمش. دیزلرینه ده یورغانی چکمش
 اوتوریور. اوکنده ده، ایچنده مرجان قرینی قدر درت بش آتش قالمش بر طور پراق
 منقال طور یور. اوطه ده نه بر صندالیه وار، نه ده اوتور مق ایچون بشقه بریر.

بن، یانه برایی خطوه تقربله علی العاده بر تمنا ایتدم. سلامه متبسمانه مقابله
 ایتکله برابر یورغانی چکدرک یتساغک آیاق اوچنده بکا تخصیص مقام ایتدی،
 آیاقلریمی قسماً دوشمه تختلری اوزرینه اوزاده رق نیم برایشمه صورتنده اوتوردم.
 ایکی دقیقه قدر هیچ بر سوز یوق. بنی تپه دن طرنغه قدر عادتاً حادّه نظردن
 کچوریور، حال و شانمی مدققانه سوزیور ایدی. نهایت:

« ترقی یی یازیور مشسکز یالکزمیسکز؟ » دیدی « کمال پاشا زاده سعید بک ایله
 برلکده یز. برده طانیمدیغکز اسماعیل افندی نامنده بشقه بر ذات وار » جوابی ویردم.
 « سعید بک وقتیله تصویر افکارده معاونت ایدردی. حالا او سودایه مبتلا
 دیسکه! » دیدی. « اوت افندم! بزه او سودا ذاتاً تصویر افکاردن سرایت ایتشدی. »
 دیدم.

سوزه بش دقیقه قدر بر فاصله ویردکن صکره یاننده طوران بر قاق صحیفه
 مطبوعه یی آله رق:

« ییلم باصمه حرفلریله الفتک وارمیدر؟ وارسه قولای اکلاده بیلورم. » دیدی.
 بیان وقوف ایتکلم اوزرینه کاغذک مطبوع جهتی آچهرق: « اوچنجی هوایی
 حذف ایله برابر ایکنجی هوا ده دخی بعض تعدیلات اجرا ایدرک بش آلتی بوز پارچه
 حرفی ۱۱۲ یه تنزیل ایتدم. بو نمونه سیدر. » قولیله صحیفه لری ارانه ایلدی.
 بو صحیفه لر کندی مجموعه اشعارینک ایکنجی طبعی ایدی. فی الحقیقه اوچنجی
 وایکنجی هوایر بر طرف اولمش ائما، یازوده کندینه مخصوص اولان لطافتدن
 دوشمش ایدی. چونکه ایوکسکدن) جیمارله (یوکسکدن) صادر (هوا) دینلان مراتب
 حروفدن سقوط ایدرک عینیه صف نعاله دوشمش ارباب استحقاق گبی لسان حال
 ایله اعلان انفعال ایدیورلردی.

بن شمدی بوکا نه یولده مقابله ایدیم، تقدیرده می بولنه می، یوقسه بعض ملاحظه می

ایراد ایلم ! افندینک مخصوصاتیه اوتهدن برو قولاقلم طوالمشدی . پک اصابت ایتمشکز . یولنده بر سوز سویلشم بیلورم که ممنون اولمز . یا بو تعدیلاتندن هیچ برشی آکلامدیغمه ، یاخود مداهنهیه حمل ایدر . ثانیاً بنی اساساً نه ایچون جلب ایلدیگنی ده بیلیموردیم .

گویا هر شکلی آرؤ آرؤ تدقیق ایدیورمیشم گبی گوزلرمی ظاهراً صحیفه لرده گزديره رك ذهنأ موافق بر سوز آرایوردیم . بناء علیه ایراد ایده جگم ملاحظه نك كملرینی بیله ذهنده قرارلشدیردقدن صکره دیدمکه : تصویر افکارك صورت طبعیله باصمه ده حسن تمثیل نه دیمك اولدیغنی هم خلقه ، هم ده مطبعه جیلره گوسترمش ایدکز . شمیدی ده مطبعه جیلره ، منفعت و سهولت هانگی طرزده اولدیغنی بؤنكله آکلاتمش اولیورسکز .

بؤنده مطبعه لرجه یوزده سکسان تسبتنده بر منفعت وار . ذاتاً بزم مطبعه جیلر صنعتلرنده نفاستدن زیاده منفعت طرفداری اولدقلرندن ، بؤتعدیلدن طوولای باصمه نك لطافتی غائب ایدوب ایتدیگنی خاطره بیله گتورمیه رك یالکز کندیلرینه مفید اولان جهتی دوشنورلر . احتمال که اصولکیز تعمم ایدر .

جوابك فقره اولیسی هرکس طرفدن سویلنه جك سوزلردن اولدیغنی جهته حکمسز ایدی . فقط فقره اخراسی بنمده مطبعه جیلغه وقوفی اعلان ایتدیگی ایچون سوزمی بیتورمی متعاقب ، « نصل ! باصمه نك لطافتی غائب ایتدیگنه می قائلسکز ؟ » دیه رك یوزیمه باقدی . فقط سیماسی ، بعض مرتب سؤاللا ایرادیه چوجغناك ذکاسنی تجربه ده بؤلنان پذیرلر گبی ، جسار تبخش بر صورتده متبسم ایدی . بنده بؤندن جرأت آله رق - طبیعی دکلای افندم ! پک چوق حرفلر ، نسخك معروف اولان قاعده سی حکمنجه حائر اولدقلری موقعی غائب ایتمش ، بو صورتله حسندن دوشمش . فقط اولجده ده عرض ایتدیگم گبی خلقه حسن تمثیلی سز گوستردیگکز ایچون شمیدی بونی گورنلر طباعتجه حصول منفعت مقصدیله اجرا ایدلمش اولدیغنی تصدیقه تردد ایتزلر . - دیدکن صکره المده کی مطبوع نمونه نك شو :

« نسخه عمر او کتاب متعالی در کیم
مطلبیجه ایده منزلر آنی قمع و ابهام »

پیتندگی [نسخه] و [عمر] و [مطلبیجه] و [قمع] کلمه لرینی ارانه ایله سوزلر مک
وقوف نتیجه سی اولدیغنی اثبات ایلدم . - حقک وار اما بوصورت اختیار اولنمیجه
تقلیل مقدارده امکان یوق - دیدی .

ایکی طرفده دیه جگنی دیمش ایدی . بناء علیه بر ایکی دقیقه دوام ایدن سکوتی
رخصت انصراف حکمنده تلقی ایدرک کتمگه طاوراندیغدن « سمت اوزاقی ، یوقسه
غزته خانه می گیده جکسکز ؟ » استیضا حنده بولنمیله - خیر افندم . بوجوارده میم .
اقشام اوزری غزته خانه می کتمیز . جوانی ویردم .

یورغانک اوزرنده طوران نمونه یی تکرار الیه آله رق - بوکا دائر غزته می برشی
یازلسه فنا اولمز ، دیدی . - امر ایدرسه کز بوکیجه عقلک ایردیگی قدر برشی
قاره یلوب یارین عرض ایدیم . - دیدم . - برشی یازیگرده گوره میم - دیمی
اوزرینه وداع ایدرک یانندن چیقدیم .

آلتی سنه اول گوردیگم شناسی ایله اوگونکی شناسی آره سنده مادّی و معنوی
عظیم بر تبدل مشهود ایدی . وجودی دوچار وهن اولمش اولدیغنی گبی ، ذهننده ده
فتور علامتی گورینیوردی . سویلیه جگی سوزی دوشمنکدن زیاده عادتاً آرایوردی .
آلتی سنه اولکی شناسینک جسمی پولادگی قوی ، فکری شمشک گبی جوآل ایدی .
اوگون گوردیگم شناسی بر وجودک رسوم بالیه سنی ارانه ایدن جسدن بشقه برشی
دگلدی . عادتاً میت متحرک ! بو مشاهدۀ نك قلبه اولان تأثیری پک الیم ایدی .
کیدرکن هپ آنی دوشونیوردم .

اوکیجه بر مقاله یازدم . انسان فکرآ طرفدار اولدیغنی بر بحثی فصل یازارسه
بنده اولیه یازمشدم . ذاتاً بویله اولسه ده دها یو یازمق المدن گلزدی . شناسی
بر میت متحرک دخی اولسه ، ینه آنک منطق گورینان شعله مفکره سنی بنم ضیادار
ظن ایتدیگم خواص عرفانمی گولگه ده بر اقوردی .

ایرتسی گونی بیك احتیاط؛ یوز بیك ترددله یاننه گیردم. هنوز اویانمش. ینه یتاغنك ایچنده اوتوریوردی. اوگون هوا یاغمورلی، رطوبت بارده ایله مشحون ایدی. اوطه دن زیاده قوجه بر قوغش اطلاقه شایان اولان اقامتگاهنده ایسه اثاث بیتدن هیچ برشی یوق. هریر جبالق، هر طرفده برودت و رطوبت محسوس. طوپراق منقالده، غالبا آتش قونلق اوزره قالدیرلمشدی. یانی باشنده تنکه دن مصنوع برشمعدانه دیکلمش اولان موم، آقندیلریله طبله سنی طولدیرمشدی. اکثر یرلرینك بویاسی قباروب دوککش سیاه بر پولاد تپسیده عشاء لیلهدن بقیه بر پارچه طحن حلواسیله زیتون چکر دکلری، برازده اتمک بولتیوردی. دوشمه تخته سنك اوزرینه ده کیجه ایچدیگی سیغاره لری سوندیرمک ایچون صره یله باصیرمشدی. باش اوجنده کی دیواره چاقلمش بر چیویده جیب ساعتی اصیلی ایدی که برگون اول گوزیمه ایلشمامشدی.

بن یاننه تقرب ایدنجه یورغانی چکهرکینه ارائه مقام ایتدی، کاغدی چیقاروب ویردم. خلجانمدن یورکم اغزیمه گلیورظن ایدیوردم. او، اوقورکن بن یوزینی تدقیقه حصر نظر ایتیشیدم. فقط سیماسندن هیچ برشی استدلال ایدم میوردم. نه بگندیگی، نه ده بگندیگی آکلاشیلیوردی. اوقویوب یتوردکن صکره (پک اعلا اولمش). دیدی.

شناسی خط دستنك هیچ کیسه ده بولنامسنی التزام ایتمش بر ذات اولدیغنی بیلدیکمدن تصحیح ایدکتر دیه مزدیم. بناء علیه - فکر گزه موافق اولمیان فقره لری وارسه تعریف بیورکده اصلاح ایدیم - دیدم. - یوق یوق پک اعلا اولمش. غزته یه قویك - دیدی. نه سرنامه یله اعلان ایدم؟ دیدم. - مناسب بر کله بوله. بیلورسکتر - جوانی ویردی.

نه غریب اخلاق که بر کله اتخابنده بیله امساک رأیده بولنیوردی. دها غریبی (سهولت) عنوانیله نشر ایدیشمه ایرتسی گونی حدت ایدیشی در.

کتمک اوزره رخصت ایستدیگم زمان - آره صره گلورسه کتر ممنون اولورم.

ضروب امثالی تکرار با صدیز مق ایستورم . ترتیب تصحیح‌چهرینه یاردم ایدرمیسگز ؟
وقتگز مساعدمیدر ؟ - دیدی .

بویله بر خدمت‌له مکلف اولغی جانم منت عد ایلدیکمدن - بنم غزته‌خانه‌جه
ایشم پک محدوددر . صباحلری برایکی ساعت بولنورم . یازولرمی کبجه یازارم .
امر ایدرسه‌گز اقشاملری‌ده بورایه اوغرایم - جوابی ویردم . ایش قرارلشدی .
بوتارینخدن بداء‌ایدن انتساب‌اخیر ، ایکی‌سنه ، یعنی آخر عمرینه‌قدر دوام ایتمشدر .

ابوالضیا توفیق

